

Vår beteckning
2021-39

Miljödepartementet

Er beteckning: M2021/02118

REMISSVAR – EN FÖRBÄTTRAD FÖRPACKNINGSINSAMLING – NYA ROLLER FÖR KOMMUNER OCH PRODUCENTER

Bilagor: PM upprättat av professor Kaj Hobér

Sveriges Åkeriföretag har 600 företag som verkar i avfalls- och återvinningsbranschen. Många av medlemsföretagen är på olika sätt engagerade i insamlingen av förpackningar, dels genom uppdrag som de tilldelats av producentansvarsorganisationerna dels genom att de aktivt varit med att bygga upp den infrastruktur för fastighetsnära insamling som finns för flerfamiljsfastigheter. En insamling som omfattar i storleksordningen 50 000 civilrättsliga avtal mellan entreprenörer och fastighetsägare.

Sveriges Åkeriföretag avstyrker utredningens förslag i sin helhet och nedan redovisar vi de viktigaste punkterna beträffande de stora brister som utredningen uppvisar.

- Utredningen lägger fram tekniska förslag till hur insamlingen ska gå till istället för att med målstyrning överlåta till producenterna att uppnå de av EU uppsatta målen för återvinning av förpackningar
- Enligt en citerad rapport, från Avfall Sverige, minskar mängden felsorterat avfall från 1,9 kg till 1,2 kg per vecka och hushåll vid FNI i villor. Detta innebär en sänkning av totala avfallsmängden med 3 % till enorma kostnader.
- *-Dagens återvinningsstationer kommer att försvinna med förslaget-* Detta citat visar på en stor okunskap om behovet att ta hand om skrymmande förpackningar och svårigheterna att bygga om fastigheter för FNI i stadsmiljöer.
- De ekonomiska konsekvenserna av utredningen är inte utredda för vare sig producenterna eller för de entreprenörer som investerat i dagens FNI.
- Utredningen saknar en klimatanalys. Det är inte rimligt att insatserna i form av utrustning och transporter förorsakar större koldioxidutsläpp än vad den ökade återvinningen innebär av koldioxidreduktion.

Tekniska lösningar istället för målstyrning

Utredningen gör ett helt felaktigt val när man väljer att föreslå en kommunalisering av insamlingen av förpackningar kombinerat med en obligatorisk fastighetsnära insamling. Detta kommer att innebära statiska lösningar antingen upphandlade av kommunerna eller utförda av kommuner och kommunala bolag i egen regi. Den idag förekommande fastighetsnära insamlingen i flerfamiljsfastigheter är initierad av entreprenörer som i konkurrens levererat olika servicelösningar med målsättningen att erbjuda den bästa lösningen för miljön och för varje enskild fastighet.

Medlemmarna i Sveriges Åkeriföretag är övertygade om att en utveckling av dagens insamlingssystem, där producenter, entreprenörer och kommuner samverkar är viktigt. Det kommer att innebära nya innovativa lösningar både för fastighetsnära insamling, insamling vid återvinningsstationer och nya insamlingssätt. Förpackningar designade för återvinning är också nödvändigt.

Ökad insamling och minskade avfallsmängder

I utredningen, på sidan 78, redovisas resultatet av minskade mängder förpackningar i avfallet från villahushåll vid införandet fastighetsnära insamling av förpackningar. Resultatet bygger på plockanalyser, en mycket svårbedömd metod, och kommer från en rapport som tagits fram av Avfall Sverige och bör väl i detta sammanhang ses som en partsinlaga. Minskningen redovisas som att felsorterade förpackningar minskar från 1,9 kg till 1,2 kg per hushåll och vecka. Detta ser vid första anblicken ut som en stor minskning men utgör i realiteten en minskning av avfallsmängden med **3 %** beräknat på den genomsnittliga avfallsmängden per person och år. Förmodligen är den procentuella minskningen mindre då det normalt sett uppstår större avfallsmängder i villahushåll än i övriga hushåll. Denna minskning åstadkoms genom gigantiska investeringar. Det vanligaste systemet är fyrfacksinsamling och om samtliga villor i Sverige ska ha detta system så innebär det investeringar i kärl och specialfordon i storleksordningen **13 miljarder kronor** och innebär en marginalkostnad på **30 000 kronor** per ton.

Borttagande av dagens återvinningsstationer

På sidan 238 i utredningen står det helt entydigt *-dagens återvinningsstationer kommer att försvinna med förslaget-*. Denna utsago har sedan bevägrats i ett pressmeddelande från Miljödepartementet. Detta pekar ytterligare på utredningens bristande analys beträffande behovet av insamling av skrymmande förpackningar, en förpackningstyp som ökar kraftigt med den ökade e-handeln. Om villaägare och boende i fastigheter som saknar möjligheter till FNI ska transportera dessa förpackningar till återvinningscentraler ökar transportarbetet på ett sätt som troligen åstadkommer mer klimatpåverkande utsläpp än reduktionen av klimatutsläpp från den ökade återvinningen.

Enligt FTI och erfarenheter från andra städer har det visat sig att återvinningsstationer inte försvinner bara därför att FNI införs.

Ekonomiska konsekvenser är inte utredda

Det finns ca **50 000** civilrättsliga avtal mellan entreprenörer och fastighetsägare rörande FNI från flerfamiljsfastigheter. Investeringarna i form av kärl, fordon och övrig utrustning har gjorts av entreprenörer för att erbjuda en optimal servicelösning för varje fastighetsägare. Vår uppfattning är att dessa investeringar omfattas av det folkrättsliga investeringsskyddet och vi bifogar ett PM upprättat av professor Kaj Hobér som beskriver vad detta innebär.

Finansieringen av den föreslagna obligatoriska fastighetsnära insamlingen är heller inte utredd vilket också påpekas i det remissvar som lämnats in av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Maskiner och annan utrustning vilka ägs av entreprenörer riskerar att bli värdelösa då det inte finns något om vilken typ av insamlingsystem som enskilda kommuner kommer att införa. Vem tar kostnaden?

Klimatanalys saknas

En obligatorisk fastighetsnära insamling kräver produktion av behållare och fordon samt ett ökat transportarbete som innebär ökade klimatutsläpp. I utredningen saknas en klimatanalys beträffande balansen mellan de ökade klimatutsläppen från den obligatoriska fastighetsnära insamlingen och de minskade utsläppen som uppnås med en ökad materialåtervinning. Bara till att producera fyrfackskärl till alla villor åtgår mer än **100 000 ton** plast. En plastmängd som det tar **15–25 år** att få fram med en ökad plaståtervinning.

Avslutningsvis

Branschens bild av offentlig upphandling är att det många gånger landar i att den entreprenör som vinner och blir utförare är den som har det lägsta priset och inte den bästa lösningen, eftersom att lösningen styrs i upphandlingen och inte i dialog med utföraren.

Vidare vill vi påtala att stora delar av utredningen tycks ha blivit en partsinlaga som ska tillfredsställa Avfall Sveriges snart 30-åriga önskan om att kommunalisera insamlingen av förpackningar. Utredningen hade från början direktiv om att utreda två alternativ. Tyvärr ser vi inte mycket av det i utredningen.

Ingemar Resare

Sveriges Åkeriföretag